

ESA 2022 15

Az uniós pénzügyi szabályozó hatóságok a kriptoeszközök kockázataira figyelmeztetik a fogyasztókat

Az európai felügyeleti hatóságok (az EBH, az ESMA és az EIOPA – az EFH-k) arra figyelmeztetik a fogyasztókat, hogy számos kriptoeszköz rendkívül kockázatos és spekulatív. Ezek a legtöbb lakossági fogyasztó számára sem befektetésként, sem fizetési vagy csereeszközként nem felelnek meg.

Ha a fogyasztók ilyen eszközöket vásárolnak, fennáll annak a nagyon is valós lehetősége, hogy összes befektetett pénzüket elveszítik. A fogyasztóknak tisztában kell lenniük a megtévesztő reklámok kockázataival, amelyekkel többek között a közösségi médiában és a véleményvezérek révén találkozhatnak. A fogyasztóknak különösen óvatosan kell kezelniük a gyors vagy magas hozamok ígérését, főleg ha az túl szép, hogy igaz legyen.

A fogyasztóknak tisztában kell lenniük azzal, hogy semmilyen jogorvoslati lehetőség és védelem nem áll a rendelkezésükre, mivel a kriptoeszközök és a kapcsolódó termékek és szolgáltatások jellemzően kívül esnek a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó jelenlegi uniós szabályok nyújtotta védelem körén.

AMIT TUDNIA ÉS ELLENŐRIZNIE KELL

Tisztában kell lennie a kriptoeszközök és a kapcsolódó termékek és szolgáltatások sajátos kockázataival, és gondosan mérlegelnie kell, hogy e kockázatok saját preferenciáit és pénzügyi helyzetét tekintve elfogadhatóak-e. Ide tartozik az a kockázat, hogy:

- elveszítheti az összes befektetett pénzét;
- az árak rövid időn belül gyorsan eshetnek vagy emelkedhetnek;
- átverés, csalás, működési hiba vagy kibertámadás áldozatává válhat; és
- ha baj van, nagy valószínűséggel semmilyen védelemre vagy kártérítésre nem lesz jogosult.

Ha kriptoeszközök vagy kapcsolódó termékek és szolgáltatások vásárlásán gondolkodik, fel kell tennie magának a következő kérdéseket:

- megengedhetem-e magamnak, hogy az összes befektetett pénzemet elvesztem?
- készen állok-e arra, hogy a beharangozott hozamért cserébe magas kockázatot vállaljak?
- ismerem-e a kriptoeszköz vagy a kapcsolódó termékek és szolgáltatások jellemzőit?
- milyen hírnévnek örvendenek a cégek/szereplők, amelyekkel üzletelni kívánok?

- szerepelnek-e az illetékes nemzeti hatóságok feketelistáján azok a cégek/szereplők, amelyekkel üzletelni kívánok?¹
- képes vagyok-e hatékonyan megvédeni a kriptoeszközök vásárlásához, tárolásához vagy átruházásához használt eszközöket, beleértve saját privátkulcsaimat is?

Melyek a legfontosabb kockázatok?

- **Szélsőséges ármozgások:** számos kriptoeszköz hirtelen és szélsőséges ármozgásoknak van kitéve, és spekulatív, mivel áruk gyakran kizárólag a fogyasztói keresleten alapul (azaz előfordulhat, hogy nincs semmilyen mögöttes eszköz vagy más kézzelfogható érték). A befektetett pénz jelentős részben vagy akár teljes egészében is elveszítheti. A szélsőséges ármozgások azt is jelentik, hogy sok kriptoeszköz nem alkalmas arra, hogy azt értékmegőrzőként, illetve csere- vagy fizetőeszközként használják.
- **Megtévesztő információk:** egyes kriptoeszközöket és kapcsolódó termékeket agresszíven reklámoznak a lakosság felé, olyan marketinganyagok és egyéb tájékoztatások segítségével, amelyek nem egyértelműek, hiányosak, pontatlanok, sőt, akár szándékosan félrevezetőek lehetnek. A közösségi médiában megjelenő reklámok például nagyon rövidek lehetnek, és előfordulhat, hogy a lehetséges nyereségekre helyezik a hangsúlyt, a magas kockázatokra viszont nem hívják fel a figyelmet. Óvakodni kell a közösségi média „véleményvezéreitől” is, akiknek valamilyen pénzügyi ösztönző miatt jellemzően érdekük fűződik bizonyos kriptoeszközök és kapcsolódó termékek és szolgáltatások forgalmazásához, és ezért az általuk kiadott közlemények elfogultak lehetnek.
- **A védelem hiánya:** az EU-ban a kriptoeszközök többségét, valamint a kriptoeszközökhöz kapcsolódó termékek és szolgáltatások értékesítését nem szabályozzák.² Önt így nem illetik meg a szabályozott pénzügyi szolgáltatások esetében a fogyasztók rendelkezésére álló jogok és védelem, például nem támaszkodhat a panasztételi és jogorvoslati mechanizmusokra.
- **A termék összetettsége:** egyes, kriptoeszközöknek való kitétséget biztosító termékek nagyon összetettek, és olykor olyan jellemzőkkel rendelkeznek, amelyek kedvezőtlen árfolyammozgások esetén növelhetik a veszteségek nagyságát. Ezek a termékek összetettségük miatt sok fogyasztó számára nem megfelelőek.
- **Csalás és rosszindulatú tevékenységek:** számos hamis kriptoeszköz és csalás létezik, és tisztában kell lennie azzal, hogy ezek egyetlen célja, hogy különböző technikák, például adathalászat segítségével megfosszák Önt a pénzétől.
- **Piaci manipuláció, az árak átláthatóságának hiánya és alacsony likviditás:** a tőzsdéken a kriptoeszközök árának meghatározása és a tranzakciók végrehajtása

¹ Kérjük, vegye figyelembe, hogy az, hogy egy cég/partner nem szerepel feketelistán, nem garancia arra, hogy a céggel/partnerrel való együttműködés biztonságos.

² Egyes uniós tagállamok nemzeti szabályokat vezettek be bizonyos kriptoeszközök és kapcsolódó termékek vagy szolgáltatások szabályozása céljából. Ezen túlmenően bizonyos típusú kriptoeszköz-szolgáltatók – köztük a tőzsdei szolgáltatók és a letétkezelők – kötelesek engedélyeztetni vagy nyilvántartásba vetetni magukat a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem céljából. További részletekért, kérjük, forduljon az adott illetékes hatósághoz.

gyakran nem átlátható. Bizonyos kriptoeszközök tartása emellett erősen koncentrált, ami hatással lehet az árakra és a likviditásra. Ezért előfordulhat, hogy kriptoeszközök vásárlásakor vagy eladásakor nem kap tisztességes árat vagy nem részesül tisztességes bánásmódban, vagy potenciális vevő hiányában nem tudja olyan gyorsan eladni kriptoeszközöket, ahogyan azt szeretné. Több alkalommal beszámoltak olyan esetekről, amikor piaci manipuláció történt.

- **Feltörések, működési kockázatok és biztonsági kérdések:** a kriptoeszközök alapjául szolgáló megosztott főkönyvi technológia sajátos kockázatokat hordozhat. Több kriptoeszköz-kibocsátó és -szolgáltató, köztük kriptotőzsdék és pénztárca-szolgáltatók megtapasztaltak már kibertámadásokat és súlyos működési problémákat. Sok fogyasztóval előfordult, hogy elvesztette kriptoeszközöket vagy veszteséget szenvedett el ilyen feltöréses támadások és zavarok miatt, vagy mert elvesztette az eszközeihez való hozzáférést biztosító privátkulcsokat.

Háttér-információk

Ez a figyelmeztetés az európai felügyeleti hatóságok alapító rendeletei 9. cikkének (3) bekezdésén alapul³. A kriptoeszközök vásárlásának/tartásának kockázataival kapcsolatban kiadott korábbi figyelmeztetéseket követi.^{4,5,6}

A kriptoeszközök olyan értékek vagy jogok digitális leképezéseként határozhatók meg, amelyek elektronikusan, megosztott főkönyvi vagy hasonló technológia segítségével ruházhatók át és tárolhatók.

Az EFH-k megállapítják, hogy nő a fogyasztói aktivitás és érdeklődés a kriptoeszközök iránt, beleértve az úgynevezett virtuális fizetőeszközöket, továbbá a kriptoeszközök és a kapcsolódó termékek és szolgáltatások új típusai jelennek meg, például úgynevezett nem helyettesíthető tokenek (NFT-k), kriptoeszközökön alapuló származékos ügyletek, kriptoeszközökön alapuló befektetési egységhez kötött életbiztosítások és decentralizált pénzügyi (DeFi) alkalmazások, amelyek magas és/vagy gyors hozamot ígérnek. Az EFH-k aggodalommal állapítják meg, hogy egyre több fogyasztó vásárolja ezeket az eszközöket abban a reményben, hogy jó hozamot ér el, anélkül, hogy tudatában lenne a magas kockázatoknak.

Az Európai Bizottság 2020 szeptemberében a kriptoeszközök piacáról szóló rendeletre irányuló jogalkotási javaslatot terjesztett elő.⁷ A javaslat átfogó keretet biztosít a

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2175 rendelete (2019. december 18.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról szóló 1093/2010/EU rendelet, HL L 331., 2010.12.15., 12. o., az európai felügyeleti hatóság (Európai Biztosítás- és Foglalkoztatásiügynökség-hatóság) létrehozásáról szóló 1094/2010/EU rendelet, HL L 331., 2010.12.15., 48. o., az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapírpiaci Hatóság) létrehozásáról szóló 1095/2010/EU rendelet, HL L 331., 2010.12.15., 84. o., módosításáról

⁴ EBH (2013), [Felhasználói figyelmeztetés a virtuális fizetőeszközökkel kapcsolatban](#), december 12.

⁵ EFH-k (2018), [ESAs warn consumers of risks in buying virtual currencies](#) (Az EFH-k a virtuális fizetőeszközök vásárlásával járó kockázatokra figyelmeztetik a fogyasztókat), február 12.

⁶ ESMA (2021), [ESMA sees high risks for investors in non-regulated crypto-assets](#) (Az ESMA szerint a nem szabályozott kriptoeszközök nagy kockázatot hordoznak a befektetők számára), március 17.

⁷ Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a kriptoeszközök piacairól és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról, COM/2020/593, 2020.09.24.

kripto eszközök kibocsátóinak és az azokkal kapcsolatos szolgáltatások nyújtóinak szabályozására és felügyeletére, a fogyasztók, valamint a pénzügyi rendszer integritásának és stabilitásának védelme érdekében. Emlékeztetjük azonban a fogyasztókat arra, hogy a javaslat továbbra is a társjogalkotási folyamat eredményétől függ.⁸ Amíg el nem fogadják a javaslatot, és hatályba nem lép, a fogyasztók nem részesülnek a javaslatban előirányzott biztosítékok nyújtotta védelemben.

E figyelmeztetés időpontjában több mint 17 000 különböző kripto eszköz létezik, amelyek közül néhányat olykor úgynevezett „virtuális fizetőeszközként” vagy digitális „érmeként” vagy „tokenként” emlegetnek.⁹ A legjelentősebb kripto eszközök jelenleg többek között a bitcoin és az éter, amelyek együttesen a kripto eszközök teljes piaci kapitalizációjának mintegy 60%-át adják. Egyes kripto eszközök energiafogyasztása magas, például a bányászati és érvényesítési folyamatok miatt, és a fogyasztóknak tisztában kell lenniük a környezetre gyakorolt hatásukkal.¹⁰

⁸ [A rendes jogalkotási eljárás – Consilium \(europa.eu\)](#)

⁹ Forrás: Coinmarketcap.com, 2022. március 3-i adatok.

¹⁰ További részletekért lásd például: Cambridge Centre for Alternative Finance (2022), [Cambridge Bitcoin Electricity Consumption Index](#) (Cambridge Bitcoin villamosenergia-fogyasztási mutató).